Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
S. Neeskens
AD/STG

Doorkiesnummer +31235145282
neeskenss@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d **08-07-2019**

Datum interim-commissievergadering **24-06-2019**

3 juli 2019

Onderwerp: Kaderbrief 2020

De commissie adviseert:

Dat de voordracht 'Kaderbrief 2020' met het verslag van deze vergadering als bespreekstuk wordt doorgeleid naar PS van 8 juli 2019.

Uittreksel concept-verslag Interim-Statencommissie 24-06-2019:
3.c. Kaderbrief 2020

Mevrouw **Cornelissen** spreekt in namens Stichting Schoner Noord-Holland. Zij spreekt mede namens mede-initiatiefnemers Niels Stolk en Mark Oudejans.
Minder zwerfafval in Noord-Holland is het doel. Zwerfafval is de grootste irritatie onder inwoners. Het leidt tot een onveilig gevoel en vermindert het welzijn. De gevolgen voor milieu en gezondheid voor mens en dier zijn alarmerend. Actie is nodig. Daarmee is Schoner Noord-Holland aan de slag gegaan. Ook de automobilisten, recreanten, jongeren en rokers nemen een prominente rol in. Naast een algemene mainstream campagne worden sterke doelgroep gerichte campagnes ontwikkeld. De stichting werkt aan draagvlak in gemeenten, bedrijven, scholen, recreatie- en waterschappen om te komen tot een provinciaal gedragen en geïntegreerde aanpak van zwerfafval. Inmiddels staan of waren er afspraken met gemeenten. Die waren enthousiast. Het Hoogheemraadschap en Recreatieschap Noord-Holland zijn geïnteresseerd in participeren. Na de zomer start het participatietraject.
De stichting hanteert een vier-traps-aanpak die bestaat uit informeren, bewust worden, activeren door acties en uiteindelijk het creëren van zelfredzaamheid. De stichting gaat verbinden. Bestaande initiatieven worden omarmd. Door gebruik te maken van bestaande entiteiten zoals dorpsraden, welzijnsorganisaties en wijkteams blijft het lokaal. Dat dan weer in samenwerking met bedrijven, woningbouwcorporaties en waterschappen. Het vergroot de leefbaarheid van de omgeving zorgt voor participatie, sociale cohesie en een veilig gevoel. Een schone omgeving houdt ook schoon. De stichting zal een bibliotheek creëren met materialen zoals grijpers.
Waarom staat mevrouw Cornelissen vanmiddag hier? De Kaderbrief erkent dat burgers steeds meer interesse hebben voor een gezonde leefomgeving. De uitvoering van het initiatiefvoorstel 'Naar een toekomst zonder plastic zwerfafval' van maart 2019, ingediend door de PvdD, GL, D66 en CU werd breed gedragen door Provinciale Staten. Dit initiatiefvoorstel draagt bij aan een gezonde leefomgeving voor Noord-Hollanders, zoals ook de Kaderbrief die wens heeft. De uitspraken daaromtrent sluiten naadloos aan op de ambities van Schoner Noord-Holland om efficiënter, effectiever en verbindend te zijn over gemeentegrenzen heen.
Stichting Schoner Noord-Holland kan helpen om aan die ambities te voldoen, omdat de expertise, contacten en sterk groeiend netwerk heeft. De stichting wil Provincie Noord-Holland ondersteunen door uitvoering te geven aan het initiatiefvoorstel. Hierbij kan de provincie de rol van verbinder spelen.
Het verminderen van zwerfafval is een van de grootste uitdagingen voor de komende jaren. Het is al over twaalf. Stichting Schoner Noord-Holland verzoekt Provinciale Staten om haar voorstel "Samenwerking en ontzorging" te overwegen binnen de realisatie van de Kaderbrief en het initiatiefvoorstel.

De heer **Steeman** (D66) vraagt of dit het eerste contactmoment is met de provincie is.
Mevrouw **Cornelissen** (Stichting Schoner Noord-Holland) antwoordt dat dit het eerste officiële contact met de provincie is.

De heer **Klein** (CU) spreekt van een mooi initiatief. Hoelang is de stichting actief? Zijn er andere bronnen van financiering?
Mevrouw **Cornelissen** was eerder actief op het gebied van milieu als marketing communicatie adviseur. Ze stond aan de wieg van de campagne "Een beter milieu begint bij jezelf." Er is expertise in de organisatie en bij mevrouw zelf. Schoner Noord-Holland bestaat sinds begin 2019. Het kwam rustig op gang. Gezien het enthousiasme is besloten iom Schoner Noord-Holland neer te zetten als een professionele organisatie, die praat met gemeenten, het hoogheemraadschap en het recreatieschap.Er ontstond behoefte aan een verbinder, die over (gemeente)grenzen heen die rol zou kunnen spelen. Aan de organisatie hangt een kostenplaatje in de zin van kantoor, website etc.

De heer **Hoogervorst** (SP) is benieuwd hoe gemeenten reageren. Welke rol ziet de stichting voor de provincie weggelegd?

Mevrouw **Cornelissen** vertelt dat op gemeentelijk niveau al particuliere initiatieven lopen. Goedbedoelende vrijwilligers zijn absoluut zinvol werkzaam, maar er wordt niet samengewerkt. Er wordt met name gewerkt aan het einde van de keten, namelijk het opruimen van het zwerfafval. De stichting steekt met name in op de 4-traps-aanpak. Feitelijk zou de stichting over 3 of 4 jaar niet meer nodig moeten zijn.

Statenlid **Kostić** (PvdD) vindt dit een mooie volgende stap van het initiatiefvoorstel. De provincie organiseert af en toe symposia en werkateliers om verschillende partijen met elkaar in contact te brengen. Wat vindt de stichting van dit instrument, waarbij gemeenten, recreatieschappen en waterschappen onder leiding van bijvoorbeeld Stichting Schoner Noord-Holland de koppen bij elkaar steken om het probleem van zwerfafval aan te pakken.

Mevrouw **Cornelissen** vindt dat fantastisch. Er is meer aandacht voor het probleem. De stichting zoekt naar verbindende partijen. Het geeft de mogelijkheid om onderling met elkaar te verbinden en gemeentegrens overschrijdende ervaringen uit te wisselen. Stichting Schoner Noord-Holland zou een dergelijk initiatief omarmen en willen ondersteunen.

De **voorzitter** bedankt de inspreker en geeft het woord aan de commissie.

De heer **Hoogervorst** (SP) constateert dat de Kaderbrief wachtte op initiatieven van het nieuwe college. Het collegeakkoord is vorige week besproken. De Kaderbrief was toen al gereed. Dat neemt niet weg dat de SP met grote belangstelling kijkt naar de ontwikkelingen op dit gebied. De SP hoopt van harte dat de inhoud van het beleid en toekomstige Kaderbrieven en begrotingen een wat andere kleur hebben dan de afgelopen vier jaar.
Maakt het college zich zorgen over het steeds kleiner wordende Provinciefonds? Kan het college toekomstige ontwikkelingen van het Provinciefonds toelichten? De inzet van IPO zou moeten zijn dat er voor wordt gezorgd dat het fonds op peil blijft, zodat beleidsvoornemens wel kunnen worden uitgevoerd.
Wat zijn de gevolgen van de dalende opbrengst uit opcenten als gevolg van maatregelen in het belastingplan? Moeten Provinciale Staten zich daarover zorgen maken?
De provincie kan niet veel invloed uitoefenen op macro economische ontwikkelingen, maar deze kunnen voor een onzekere situatie zorgen. Hoe kan de provincie daarop reageren? Is Noord-Holland daarop voorbereid?
In het kader van de ernstige situatie bij Tata Steel en Harsco is het de vraag of het niet beter is om ook in de toekomst voldoende geld te reserveren in het kader van zeer zorgwekkende stoffen? Heeft de provincie iets achter de hand hebben om onderzoeken te kunnen uitvoeren en om maatregelen te nemen?
De provincie heeft de taak om de betrokkenheid van de burger in de provincie te vergroten. De SP kondigt aan om op 8 juli met een motie te komen die jeugddebatten nadrukkelijker gaat ondersteunen.

De heer **De Wit** (VVD) zegt dat de VVD vindt dat de Kaderbrief beleidsarm is. De Kaderbrief is wat de VVD betreft niet helemaal geslaagd. Een aantal beleidsmatige mutaties betreft uitvoering. Dat kan de VVD begrijpen. De begroting is structureel in evenwicht. Provincie Noord-Holland houdt de laagste opcenten van Nederland. Het college wordt daarvoor gecomplimenteerd. De VVD vraagt hoe het afschrijvingssysteem van OV en kunstwerken zich verhoudt tot die van andere provincies. Wat is achtergrond geweest om te kiezen

voor deze afschrijvingssystematiek? Hoe verhoudt de mutatie van de afschrijvingstermijn zich tot de daadwerkelijke uitgaven aan onderhoud van deze activa?
In het document staan trends beschreven. In welke mate is er verbinding tussen de trends die genoemd zijn en de uitwerking op de financiën en het beleid van de provincie?
In de Kaderbrief wordt gevraagd om 35,5 fte. Daarvoor wordt een aantal redenen genoemd. De VVD is benieuwd naar de motivatie van Gedeputeerde Staten waarom zij denken dat dit voldoende is. Kan de garantie worden gegeven dat volgend jaar niet opnieuw een vergelijkbare vraag wordt gesteld?

De heer **Klein** (CU) is het eens met voorgaande sprekers wanneer zij spreken van een beleidsarme Kaderbrief. Toch gebeurt er wel wat. Er gaat 5,2 miljoen euro extra naar allerlei Waddenprojecten. De heer Klein heeft er moeite mee dat dit gebeurt in het kader van deze Kaderbrief. Het geld moet worde aangewend op inhoudelijke gronden en niet op basis van deze Kaderbrief. Daarnaast is er jaarlijks een extra bedrag van 200.000 euro voor samenwerking tussen de Waddenprovincies. Lukt het dan niet in het Waddenfonds?
Hetzelfde gevoel heeft de heer Klein bij Data gedreven werken. De vorige periode gaven Provinciale Staten daarvoor een behoorlijk budget. Nu wordt nog eens 800.000 euro extra per jaar gebruikt om mensen op te leiden, zodat ze data gedreven kunnen gaan werken.
35 fte extra is goed, maar vorig jaar vroeg de heer Klein of het nodig was om te investeren in de personele organisatie. De gedeputeerde Personeel vertelde met veel overtuiging dat het absoluut niet nodig was. Eén jaar later moet er 35 fte bij. Wat is er in het afgelopen jaar veranderd, dat de capaciteit er nu zo anders voorstaat?
Extra geld wordt gereserveerd voor het project Zuidasdok. Die bijdrage wordt ieder jaar geïndexeerd. Het project loopt steeds maar vertraging op. Het geld dat de provincie moet besteden wordt steeds meer. Kan worden besloten om vanaf nu niet meer te indexeren? Het is wel vreemd dat zomaar 2,5 miljoen euro moet worden bijgestort omdat het allemaal zo langzaam gaat.

De heer **Heijnen** (CDA) vertelt dat het CDA inhoudelijk kan instemmen met de Kaderbrief. Vanwege de komst van een nieuw college heeft deze Kaderbrief tijdelijk een beleidsarm karakter. De fractie is blij met de extra middelen die vrij worden gemaakt voor de uitbreiding van de capaciteit van het ambtelijk apparaat.
Wat zijn de te verwachten opcenten in de toekomst, vanwege de te verwachten vormgeving van brandstoffen voor auto's. In IPO verband vindt daarover een discussie plaats. Wat is de stand van zaken? Staan in het klimaatakkoord afspraken die met IPO zijn gemaakt over de financiering vanuit opcenten. Opcenten vormen een heel groot deel van de inkomsten van de provincie.
Het CDA heeft zorg over de structurele dekking van de uitgaven. In 2020 en 2021 wordt afgesloten met een tekort. Het voorstel is om deze tekorten te dekken uit het te verwachten positief resultaat van 2019. Dit komt de CDA-fractie over als gokken. Het tekort van 2020 en 2021wordt voor 80% veroorzaakt door structurele uitgaven, voornamelijk personeel. Structurele tekorten worden incidenteel gedekt. Welk deel van de begroting betreft structurele uitgaven? Welk deel daarvan wordt gedekt door structurele inkomsten?
Hoe geeft het college invulling aan het initiatiefvoorstel? Wat kan het college doen met de suggesties die tijdens de inspraak zijn neergelegd door Stichting Schoner Noord-Holland?

Mevrouw **Strens** (D66) sluit zich aan bij de vragen over de opcenten als gevolg van de elektrificering van het wagenpark. Wat is de inzet in IPO-verband? Over de gelden die zijn vrijgemaakt voor RIVM onderzoeken vraagt D66 of de reserve voldoende is voor genoemde onderzoeken?
D66 is juist blij dat geld wordt vrijgemaakt voor data gedreven werken. Het staat ook in het nieuwe collegeakkoord.
Ten aanzien van 'De basis op orde' constateert D66 dat 35,5 fte extra een aanzienlijke toename is. Het kostenbedrag is fors. Kan de organisatie hiermee even uit de voeten, of komt er volgend jaar weer een verzoek om het aantal fte uit te breiden?

De heer **Deen** (PVV) boog zich over de vraag wat de provincie 2018 uitgaf aan het stimuleren en faciliteren van elektrisch rijden. De provincie legde 75.000 euro in voor proceskosten en 300.000 euro aan laadinfra uit het programmabudget MRA Elektrisch. Ook is een deel van het budget voor de subsidieregeling Kleine infra via MRA Elektrisch heeft ingezet voor diezelfde laadinfra in gemeenten. Hoe groot is het bedrag dat extra wordt toegevoegd?
De PVV stemt in met de Kaderbrief behoudens een aantal gemaakte politieke keuzes aangaande de energie transitie en een meer circulaire economie.

De heer **Dulfer** (GL) ziet toch wel enkele beleidswensen in de Kaderbrief. In hoeverre zijn deze wensen niet in conflict met het coalitieakkoord? Kunnen deze wensen de uitvoering van het coalitieakkoord belemmeren?

Statenlid **Kostić** (PvdD) deelt de zorg van GL. De Kaderbrief vormt een onacceptabele dwangbuis, waarin te weinig ruimte is voor ambities en uitdagingen op het gebied van natuur. In hoog tempo maken we de planeet onleefbaar. De urgentie van meer bio diversiteit is groot, maar de PvdD ziet het niet terug in de Kaderbrief. Ecosystemen zijn de basis van alles. We zien de economie mogelijk groeien, maar we zien over het hoofd dat ook grote problemen als plastic soep, overbevissing ook groeien.
Hooguit 2 zinnen worden gewijd aan de verduurzaming van de landbouw en bio diversiteit. Hoe staat het met ecologische ontwikkelingen? We hebben te maken met een disbalans in het grondstoffengebruik. We zijn door onze reserves heen. De Kaderbrief rept daar niet over en rijmt niet met de realiteit. De PvdD vragen Gedeputeerde Staten om een manier te vinden om binnen de Kaderbrief een beeld te schetsten over maatschappelijke en ecologische consequenties van activiteiten en keuzen en te kijken naar economische, ecologische en sociaal maatschappelijke effecten. De PvdD ziet aanknopingspunten hiervoor in het verwerken van de barometer Brede welvaart en welzijn. Is de gedeputeerde bereid hier aan te werken?

Gedeputeerde **Pels** beaamt dat er sprake is van een beleidsarme Kaderbrief, wachtend op een coalitieakkoord. De Kaderbrief is meegenomen in het opstellen van het coalitieakkoord. Het is niet strijdig met elkaar. De Kaderbrief geeft alle ruimte om het coalitieakkoord in de begroting te verwerken.
De SP sprak zorg uit over het Provinciefonds. Het fonds is gekoppeld aan de uitgaven van het Rijk. In de meicirculaire stond dat dit op korte termijn voor een kleine tegenvaller zorgt. Deze is goed op te vangen en verwerkt in het coalitieakkoord.

Bij interruptie vraagt de heer **Hoogervorst** (SP) of het klopt dat een delegatie van de VNG actief bezig is om samen met het Rijk een nieuwe invulling te geven aan het Gemeentefonds. Is dat ook het geval voor het Provinciefonds?

Gedeputeerde **Pels** is dat niet bekend. In het IPO gaat het vaker over de opcenten. Hoe gaan we met de opcenten om, nu we weten dat er voor de elektrische auto geen motorrijtuigenbelasting hoeft te worden betaald? Dit betekent een mogelijk teruggang van de opbrengsten vanuit de opcenten. Daarover is intensief contact binnen het IPO. Daarover wordt gesproken met het Rijk. Een open huishouding is essentieel voor het goed functioneren van de provincie. Er zijn gesprekken over hoe dit in de toekomst kan worden bestendigd.

Bij Interruptie vraagt Statenlid **Kostić** (PvdD) of CO2-opslag een serieuze optie is.

Gedeputeerde **Pels** reageert vanuit financiën. De vraag hoort bij de vak gedeputeerde thuis. Het financiële kader van de Kaderbrief is meegenomen in het opstellen van een coalitieakkoord.
Voor macro economische ontwikkelingen is een stelpost opgenomen, zodat tegenvallers kunnen worden opgevangen.
Gevraagd werd hoe trends beter kunnen worden verbonden aan het stuk. Ook dit behoort tot het vraagstuk over hoe Provinciale Staten het stuk en de vormgeving daarvan voor zich zien. Hierover zou het gesprek kunnen worden gevoerd in de Rekeningencommissie.
Door de vorige gedeputeerde Personeel zijn Provinciale Staten eerder geïnformeerd over de personeel krapte. De toename fte is bedoeld voor het kunnen implementeren van de bevindingen van de accountant en op het gebied van subsidies en ICT.
Het CDA uitte zorgen over de dekking van structurele kosten. De dekking is in het coalitieakkoord ondervangen. Eén en ander is zichtbaar in de begroting. Structurele kosten worden gedekt door structurele middelen.

Bij interruptie vraagt Statenlid **Kostić** (PvdD) waarom in de Kaderbrief niets vermeld staat over de financiële gevolgen van de afschaffing van PAS in brede zin.

Gedeputeerde **Pels** legt uit dat de ontwikkelingen rondom PAS later bekend zijn geworden dan de Kaderbrief.

Gedeputeerde **Rommel** vult aan dat de daadwerkelijke uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 werd gedaan.

Gedeputeerde **Tekin** bedankt de inspreker. In maart is in de laatste samenstelling van Provinciale Staten is het initiatiefvoorstel behandeld en daarvoor in de commissie. De gedeputeerde heeft toen aangegeven met alle inspraak aan de slag te zullen gaan. De gedeputeerde neemt Stichting Schoner Noord-Holland daarin van harte mee. Een uitnodiging volgt om hier verder over te praten.
De heer Deen wordt geadviseerd om de door hem genoemde bedragen bij elkaar op te tellen. In totaal is 625.000 euro bestemd aan MRA elektrisch.

In het kader van de problematiek rondom Tata Steel kon niet worden gewacht op het coalitieakkoord. Via de Kaderbrief werd alvast geld vrijgesteld. Het college gaat met komt met een programmatische aanpak voor een gezonde leefomgeving. Daaraan zit flink wat geld vast. Toekomstige onderzoeken kunnen via die route worden gefinancierd.
De afschrijvingstermijn moet worden gebaseerd op de werkelijke levensduur. Wegen en bruggen hebben een gemiddelde levensduur van 50 jaar. Andere provincies hanteren een afschrijvingstermijn tussen 20 en 100 jaar. Er zijn dus grote verschillen, maar daaraan kunnen weinig argumenten worden ontleend. Het afschrijvingstraject is goed afgestemd met de accountant. Mogelijk zou hierover op korte termijn verder gesproken kunnen worden in de Statencommissie?

Naar aanleiding van de vraag van de heer Klein vertelt gedeputeerde **Loggen** dat in maart 2019 een Investeringskader is aangeboden aan Provinciale Staten waarin alle inhoudelijke programma's staan. Op basis van cofinanciering worden projecten gefinancierd. Zou er geen sprake zijn van cofinanciering dan schieten projecten in de vertraging.
Kleinere bedragen als 140.000 euro zijn voor het programma Rijke Waddenzee. Het programma loopt van de Waddenprovincies en het Rijk. Daarvoor nog wat middelen nodig omdat zaken duurder zijn geworden. Die extra middelen zijn inbegrepen in het genoemde bedrag.

Bij interruptie vraagt de heer **Klein** (CU) of er nog meer geld nodig zal zijn. Toen in maart werd gesproken over het inhoudelijk kader voor het Waddenfonds is het bedrag van 5 miljoen euro toen al op tafel gelegd. Hoe verhoudt de cofinancieringsbehoefte zich tot het vastgestelde programma?

Gedeputeerde **Loggen** legt uit dat het samenhangt met de grootte van de aanvragen. Wat is subsidiabel vanuit het Waddenfonds. Dit valt pas te beoordelen als er daadwerkelijk een aanvraag ligt. Provinciale Staten worden daarvan periodiek op de hoogte gehouden.

Gedeputeerde **Stigter** zegt het volgende over de CO2 opslag. Dit college streeft naar een economie waarin minder gebruik wordt gemaakt van CO2. Voorlopig zal er nog veel CO2 worden uitgestoten. CO2 kan worden toegepast als reststof. Die ruimte wordt geboden. Het gaat over CO2-opslag op zee, waarbij het Rijk het gezag is. Vooralsnog zijn er geen toepassingen op het land.
De data strategie is eind 2018 vastgesteld door Provinciale Staten. Data strategie is van belang voor heel veel beleid. Om aan de data strategie uitvoering te kunnen geven, moet worden geïnvesteerd in de organisatie en in de mensen. Hetgeen in de Kaderbrief staat, is bedoeld om invulling te geven aan de opleiding. Het gaat de gehele organisatie aan.

Bij interruptie vraagt de heer **Klein** (CU) of het klopt dat Provinciale Staten eerder 7 miljoen euro voor data strategie ter beschikking hebben gesteld. Nu komt er opnieuw een voorstel waarin geld wordt gevraagd voor onder meer het opleiden van mensen. Dat zou toch onderdeel moeten zijn van de uitvoering van de strategie?

Gedeputeerde **Loggen** legt uit het college de vorige keer een krediet aanvroeg om te komen tot een data strategie. Op onderdelen moet echter nog een verdiepingsslag worden gemaakt. Het eigen personeel wordt opgeleid om de taal vanuit de markt te kunnen verstaan. Het personeel moet adequaat kunnen omgaan met de materie. De verdere ontwikkeling van data strategie zou door de nieuwe portefeuillehouder separaat besproken kunnen worden met de commissie.

De **voorzitter** neemt aan dat gedeputeerde Stigter deze suggestie meeneemt.

Bij interruptie vraagt statenlid **Kostić** (PvdD) of het klopt dat Gedeputeerde Staten het opslaan van CO2 opslag niet alleen als een mogelijkheid zien, maar als iets waarmee aan de slag wordt gegaan en waarover later nog een discussie wordt gevoerd.

De heer **Deen** (PVV) komt met een punt van orde voorstel. Inmiddels stelde statenlid Kostić vele technische vragen. Hij stelt voor om vervolgvragen, die vooral technisch van aard zijn, schriftelijk af te wikkelen.

De **voorzitter** denkt dat dit een redelijk voorstel is. Op deze manier loopt de vergadering uit de tijd. Ze verzoekt de Statenleden wanneer zij nog nadere informatie wensen, om dit schriftelijk aan te kaarten.

De **voorzitter** constateert dat de voordracht als bespreekstuk kan worden doorgeleid naar Provinciale Staten.